

Asia: VN/18035/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Neste tukee kaasun toimitusvarmuuden kehittämistä, mutta sen tulisi tapahtua ensisijaisesti kotimaassa ja kohdistua todelliseen tarpeeseen. Kuten Valtioneuvosto toteaa Suomen markkina on hyvin erilainen muun Euroopan kanssa. Teollisuuden sekä lämmön ja sähköntuotannon osuus maakaasun kulutuksesta on (ollut) suuri. Huoltovarmuuteen on näillä aloilla kiinnitetty huomiota vaihtoehtoisten polttoaineiden kautta ja esimerkiksi energiakriisin alettua Suomen kaasun päiväkulutus on vähentynyt 50 - 75 % verrattuna aikaisempien vuosien tasoon.

Yleisten velvoitteiden sijasta pitäisi keskittyä paikallisiin ratkaisuihin

Neste katsoo, että komission esityksessä Suomelle uutena tuleva velvoite säilöä 15% kaasun kokonaiskulutusta vastaava määrä kaasua toisessa EU:n jäsenvaltiossa olevaan kaasuvävarastoon aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia ilman takeita, että kaasu olisi kriisitilanteissa saatavilla käyttöön Suomessa. Kaasun varastointi Latvian maanalaiseen kaasuvävarastoon ei vielä takaa, että kriisitilanteessa siellä olevaa kaasua saataisiin hyödynnettyä täysimääräisesti Suomessa, johtuen kaasun siirtoverkoston kapasiteettirajoitteista Balticconnector-yhdysputkessa sekä Viron ja Latvian kaasunsiirtoverkossa. Loppuvuodelle 2022 Gasgrid Finland on tällä hetkellä ennustanut Balticconnector putken siirtoapaisiteetiksi Virosta Suomeen 55 GWh/d. Kaasun velvoitevarastointi

menettää mielestämme suurelta osin merkityksensä, jos varastoitua kaasua ei saada häiriötilanteessa toimitettua varastosta kulutusta vastaavaa määrää.

Lisävelvoitteiden sijaan pitäisi keskittyä käytännön toimiin, joilla pyritään varmistamaan huoltovarmuuden ja omavaraisuuden kannalta kriittisten toimijoiden kaasun saanti Suomessa mahdollisessa kriisitilanteessa tai vaihtoehtona tuontimaakaasulle. Tällaisia toimia olisi esimerkiksi investointituki toimijoiden irtautumiselle maakaasun käytöstä ja nesteytetyn maakaasun eli LNG:n tuontikapasiteetin rakentaminen Suomessa.

Mikäli taakanjakovelvoite varastointiin kuitenkin tulee, niin olisi ensiarvoisen tärkeää, että varastointivelvoitteen voisi täyttää myös vaihtoehtoisten polttoaineiden varastoinnin kautta. Näin ollen tämä kohdistuisi suoraan Suomen markkinoille eikä sen saatavuus olisi alttiina poliittisille toimille tai vieraan valtion vihamieliselle vaikuttamiselle. Mikäli vaihtoehtoisia polttoainevarastoja ei huomioida, niin vähintäänkin vuotuisen kaasunkulutuksen tulisi perustua varauduttuvan tilanteen ja ajankohdan kaasunkäyttöön, joka varsinkin Suomen tapauksessa voi olla merkittävästi eri kuin aikaisempien vuosien kaasunkäyttö. Eli velvoitetta ei voisi asettaa historiallisen kulutuksen perusteella. Tämä lienee relevanttia monissa muissakin jäsenvaltioissa, joissa tehdään aktiivisia toimia kulutuksen vähentämiseksi.

Kustannusten jako pyrittävä toteuttamaan todellisen kaasun käyttömäärän mukaisesti

Jos kaasun varastointiin velvoittavaa sääntelyä tulee, aiheuttaa se lisäkustannuksia joko kaasuverkon omistaville ja operoiville yhtiöille tai viime kädessä kaasun loppukäyttäjille. Tällöin kustannusten jakautuminen pitäisi hoitaa niin, että ne kaasun loppukäyttäjät, jotka varastoitua kaasua tarvitsevat, maksavat myös siitä aiheutuvan lisäkustannuksen.

Yhteenvetona Nesteen pääviestit:

- Emme pidä esitettyä velvoittavaa lisäsääntelyä tarkoituksenmukaisena, vaan panokset tulisi laittaa kansalliseen kaasun huoltovarmuuden ja toimitusvarmuuden parantamiseen.
- Valtion tulisi tukea toimijoiden omien vaihtoehtoisten polttoaineiden varmuusvarastointia.
- Maakaasun käytöstä irtautuneiden toimijoiden ei pidä joutua varastoimaan sitä tai osallistumaan maakaasun varastoinnista aiheutuviin kustannuksiin.

Ohlström Mikael
Neste Oyj